

Cirkulärnr: 1998:172
Diariernr: 1998/2754
Handläggare: Germund Persson
Sektion/Enhet: Civilrättssektionen
Datum: 1998-11-04
Mottagare: Kommunstyrelsen
Miljöskydd/naturvård
Plan, stadsbyggnad, bygglov
Renhållning, avfallshantering
Rubrik: Inför miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999
Bilagor: Förteckning över vissa förordningar utfärdade i anslutning till miljöbalken
Beställningsblankett Kommentus förlag
Underlag för utformning av taxa enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

KommunstyrelsenMiljöskydd/naturvård
Plan, stadsbyggnad, bygglovRenhåll-
ning/avfallshantering

Inför miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999

Den 1 januari 1999 träder miljöbalken i kraft. Samtidigt upphör ett antal äldre miljölagar. Miljöbalken omfattar all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka den fysiska miljön. Reglerna i miljöbalken gäller i princip både för ny och befintlig verksamhet. Motiven till miljöbalken finns framförallt i regeringens propositioner 1997/98:45 *Miljöbalk* och 1997/98:90 *Följdlagstiftning till miljöbalken* samt i jordbruksutskottets betänkande 1997/98:JoU20 *Miljöbalk*.

Vi avser att i detta cirkulär beskriva huvuddragen i *övergångsbestämmelserna* till miljöbalken och vad de innebär för kommunerna. Cirkuläret behandlar också vissa frågor som vi anser att kommunerna bör diskutera eller besluta om innan balken träder i kraft eller så snart som möjligt därefter. Det gäller:

- ansvarsfördelningen mellan nämnderna
- delegationsreglerna
- lokala föreskrifter enligt miljöbalken
- taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
- lokala föreskrifter och taxa enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- kommunens renhållningsordning, avfallsplan och renhållningstaxa
- omfattningen av kommunens tillsynsansvar - eventuellt övertagande av tillsyn från länsstyrelsen m.m.

Cirkuläret behandlar inte alla de frågor som det kan finnas skäl att ta upp inför ikraftträdandet av miljöbalken. Ett urval har skett av frågor som vi bedömt särskilt viktiga att uppmärksamma så tidigt som möjligt från kommunal synvinkel.

En omfattande utbildningsverksamhet med anledning av miljöbalksreformen genomförs i Miljöbalksutbildningens regi. Utbildningen sker i två steg: i första hand utbildas lärare som sedan i andra hand avses bedriva samma utbildning lokalt och regionalt. Utbildningen omfattar en tredagars resp. en endags grundkurs, en tredagars fördjupningskurs om miljö- och hälsoskydd, en tvådagars fördjupningskurs om natur och kulturvård, en tvådagars fördjupningskurs om planering och naturresurser samt en endags fördjupningskurs om prövning och sanktioner. Beträffande deltagande i lärarutbildningarna och genomförandet av de regionala och lokala utbildningsinsatser-

na får vi i första hand hänvisa till respektive länsförbund. Information om miljöbalksutbildningen finns också på www.miljobalksutbildningen.gov.se.

1. Miljöbalken och andra nya lagar

Den 1 januari 1999 träder följande nya lagar i kraft:

- Miljöbalken (1998:808)
- Lagen (1998:811) om införande av miljöbalken
- Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet
- Lagen (1998:813) om införande av lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet
- Lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Samtidigt upphävs följande 15 lagar:

- Naturvårdslagen (1964:822)
- Miljöskyddslagen (1969:387)
- Lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten
- Lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle
- Lagen (1979:425) om skötsel av jordbruksmark
- Renhållningslagen (1979:596)
- Hälsoskyddslagen (1982:1080)
- Vattenlagen (1983:291) med lagen (1983:292) om införande av vattenlagen
- Lagen (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark
- Lagen (1985:426) om kemiska produkter
- Miljöskadelagen (1986:225)
- Lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.
- Lagen (1991:639) om förhandsgranskning av biologiska bekämpningsmedel
- Lagen (1994:900) om genetiskt modifierade organismer
- Lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter

I anslutning till miljöbalken har regeringen utfärdat ett 40-tal förordningar. Centrala från kommunalt perspektiv är bl.a. förordningen om tillsyn enligt miljöbalken, förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer samt renhållningsförordningen. En förteckning över ett antal av de förordningar som utfärdats i anslutning till miljöbalken finns i *bilaga 1*. Till miljöbalksreformen hör också följdändringar i ett antal andra lagar, bl.a. plan- och bygglagen, väglagen, lagen om byggande av järnväg, luftfartslagen, ellagen och mine-rallagen.

I det följande beskriver vi några av huvuddragen i övergångsbestämmelserna till miljöbalken. Det måste framhållas att denna beskrivning inte utgör en fullständig redovisning av alla övergångsregler. För närmare besked om vad

övergångsbestämmelserna innebär i olika frågor, får vi hänvisa till lagen om införande av miljöbalken, lagen om införande av vattenlagen och övergångsbestämmelserna i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (se även prop. 1997/98:45 del 1 s. 584-644 och del 2 s. 381-406 samt jordbruksutskottets betänkande 1997/98:JoU20 s. 141-143).

2. För vilka verksamheter gäller de nya lagarna?

Huvudprincipen är att miljöbalken skall tillämpas omedelbart på all verksamhet den omfattar. Miljöbalkens alla krav gäller således i princip *även för befintlig verksamhet*, både när denna pågår oförändrad och när den har ändrats. Detta innebär bl.a. att de gemensamma hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken i princip blir tillämpliga omedelbart på all verksamhet och alla åtgärder vid balkens ikraftträdande den 1 januari 1999.

Miljöbalken gäller också för verksamhet som bedrivs med stöd av *tillstånd* som meddelats före miljöbalkens ikraftträdande. Sådana tillstånd fortsätter i och för sig att gälla, men flera av de regler i balken som kan medföra inskränkningar i meddelade tillstånd blir tillämpliga. Det gäller t.ex. möjligheterna att ändra eller återkalla tillstånd enligt omprövningsreglerna i 24 kap. miljöbalken. Det bör vidare uppmärksammas att ett tillståndsbeslut har rättskraft endast i de frågor som beslutet omfattar, varför tillsynsmyndigheten kan ha möjlighet att ingripa med stöd av de allmänna hänsynsreglerna eller de särskilda reglerna om kemikalier och hälsoskydd i frågor som inte blivit föremål för prövning av tillståndsmyndigheten (se bl.a. prop. 1997/98:45 del 1 s. 587-596 och 636 samt del 2 s. 252).

Kravet på tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken gäller också för befintlig verksamhet som tidigare inte varit tillståndspliktig eller som tidigare fått dispens från tillståndsplikten. Detta följer direkt av att tillståndskravet i miljöbalken också knyts till driften av en verksamhet. Tillstånd skall i sådana fall sökas senast den 31 december 2004. I de fall krav på anmälan kommit att omfatta befintlig verksamhet som tidigare inte varit anmälningspliktig, gäller att anmälan skall ske senast den 31 december 2000.

Miljöbalkens krav gäller också kommunala verksamheter, såsom avfallsdeponier, avloppsreningsverk, gatuhållning, parkverksamhet och fastighetsförvaltning. Det ankommer i första hand på den kommunala nämnd som är ansvarig för respektive verksamhet att bedöma vad miljöbalken kan innebära för verksamheten.

En nyhet är att krav på *egenkontroll* införs för den som bedriver yrkesmässig verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 9 eller 11-14 kap. miljöbalken (bl.a. miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet och täkter). Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll krävs bl.a. en fastställd fördelning av det organisatoriska ansvaret för att krav enligt miljöbalken uppfylls, dokumenterade rutiner för att fortlöpande kontrollera utrustning och att undersöka och bedöma risker med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt samt en förteckning över kemiska produkter

och biotekniska organismer som kan medföra risker från hälso- eller miljösynpunkt.

Ansvarsreglerna för *förorenade områden* gäller också för befintliga föroreningar, under förutsättning att den faktiska driften av den miljöfarliga verksamheten pågått efter den 30 juni 1969 och att verkningarna av verksamheten alltså pågår den 1 januari 1999 och behov av åtgärder föreligger.

På *renhållningsområdet* gäller särskilda övergångsregler enligt renhållningsförordningen (1998:902). Dessa regler innebär bl.a. att brännbart avfall fr.o.m. 2002-01-01 skall förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall, att deponering fr.o.m. 2002-01-01 inte får ske av utsorterat brännbart avfall och att deponering fr.o.m. 2005-01-01 inte får ske av organiskt avfall.

3. Pågående mål och ärenden

3.1 Ansvariga domstolar och myndigheter

Koncessionsnämnden för miljöskydd, vattendomstolarna och Vattenöverdomstolen läggs i princip ned den 1 januari 1999. Pågående mål och ärenden vid Koncessionsnämnden och vattendomstolarna skall då överlämnas till behörig miljödomstol medan pågående mål och ärenden vid Vattenöverdomstolen skall överlämnas till Miljööverdomstolen.

Huvudregeln är annars att mål och ärenden som före den 1 januari 1999 har inletts hos en domstol, annan myndighet eller en förrättningsman också *skall slutföras* av det prövningsorganet, även om uppgiften enligt miljöbalken ankommer på annan myndighet eller domstol.

Äldre bestämmelser skall tillämpas i fråga om *överklagande* och krav på prövningstillstånd om dom eller beslut har meddelats *före* miljöbalkens ikraftträdande. Dom eller beslut som med stöd av äldre lagstiftning meddelats av en allmän förvaltningsdomstol (t.ex. länsrätt) *efter* miljöbalkens ikraftträdande överklagas också enligt äldre bestämmelser. Beslut eller domar i övrigt som meddelas med stöd av äldre lag *efter* miljöbalkens ikraftträdande överklagas däremot som huvudregel till miljödomstol - det kan gälla t.ex. beslut av länsstyrelsen i ett överklagat hälsoskyddsärende eller dom av tingsrätt eller fastighetsdomstol i ersättnings- och skadeståndsfrågor i början av 1999.

När det gäller den formella ansvarsfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna, gäller enligt övergångsbestämmelserna att beslut om överlåtelse av tillsynsansvar fortsätter att gälla. I den mån tillsynsansvaret genom bestämmelser i miljöbalken eller tillsynsförordningen kommit att förskjutas mellan myndigheterna, måste slutsatsen som vi ser det vara att tidigare behörig tillsynsmyndighet skall slutföra ärende som har inletts hos den före miljöbalkens ikraftträdande (se även punkt 11).

3.2 Handläggningsregler

Huvudregeln enligt övergångsbestämmelserna är att mål och ärenden som har *inletts före den 1 januari 1999* skall handläggas och bedömas enligt äldre

bestämmelser. Det gäller både förfarandereglerna och de materiella bestämmelserna. Äldre rätt skall som huvudregel tillämpas också av överprövande organ om ett mål eller ärende som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande överklagas därefter.

I bl.a. följande hänseenden har dock annat föreskrivits:

* Vad gäller själva *förfarandet* skall miljödomstolarna och Miljööverdomstolen i överklagade eller överlämnade mål och i ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande tillämpa bestämmelserna i miljöbalken. I sak tillämpas däremot äldre bestämmelser. Äldre bestämmelser skall även tillämpas i fråga om miljökonsekvensbeskrivningar.

* Bestämmelser om miljö kvalitetsnormer skall tillämpas omedelbart.

4 Vad händer med gamla föreskrifter och beslut?

4.1 Gamla hänvisningar

Om det i någon lag eller annan författning hänvisas till en bestämmelse som har ersatts genom de nya lagarna, skall den nya bestämmelsen tillämpas istället.

4.2 Gamla föreskrifter

Huvudregeln enligt övergångsbestämmelserna är att föreskrifter som gäller vid miljöbalkens ikraftträdande fortsätter att gälla därefter. Föreskrifterna skall därvid anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken eller lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet om de har meddelats med stöd av bestämmelser i någon av de upphävda lagarna eller motsvarande bestämmelser i äldre lagstiftning. Detta gäller dock inte om annat särskilt föreskrivs av regeringen eller statlig myndighet.

Detta innebär att befintliga statliga föreskrifter fortsätter att gälla, om ansvariga statliga myndigheter inte hinner ändra och anpassa dem till miljöbalkens bestämmelser före den 1 januari 1999.

Övergångsbestämmelserna har också betydelse för *lokala föreskrifter som kommunen beslutat*. Även sådana föreskrifter fortsätter att gälla efter den 1 januari 1999, om inte kommunen beslutar annat. Det kan gälla bl.a. kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter, renhållningsordning eller taxor inom miljö- och hälsoskyddsområdet (se närmare härom under punkterna 7-9).

4.3 Gamla tillståndsbeslut m.m.

Huvudregeln enligt övergångsbestämmelserna till miljöbalken är att beslut som meddelats enligt bestämmelser i någon av de upphävda lagarna eller motsvarande bestämmelser i äldre lagstiftning fortsätter att gälla även efter den 1 januari 1999. Det gäller följande typer av beslut:

- tillstånd
- godkännanden

- lagligförklaringar
- undantag
- dispenser
- beslut om överlåtelse av tillsynsansvar
- medgivanden
- förelägganden och förbud enligt 20 § naturvårdslagen
- villkor
- registreringar som avser verksamheter, hanteringar eller andra åtgärder

Besluten skall därvid i stället anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken eller föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

Särskilda övergångsbestämmelser om naturvård och strandskydd

Äldre beslut om att skydda och vårda områden gäller fortfarande och skall anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Det gäller både områdesförordnanden och de föreskrifter som sådana förordnanden kan innehålla. Eftersom skyddsformen naturvårdsområde slås samman med skyddsformen naturreservat, har föreskrivits att naturvårdsområden vid tillämpning av miljöbalken skall anses som naturreservat.

Strandområden som vid utgången av juni 1975 ingick i fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan skall inte omfattas av strandskydd enligt miljöbalken, om det inte bestäms något annat.

Förordnanden om *undantag från strandskydd* som har meddelats enligt 15 § andra stycket första meningen naturvårdslagen i dess lydelse *före den 1 juli 1994, skall omprövas* med tillämpning av 7 kap 13 § miljöbalken *senast den 30 juni 1999*. Har ett förordnande inte omprövats innan dess, upphör förordnandet att gälla. Denna bestämmelse tar sikte på områden som tidigare ansetts uppenbart sakna betydelse för allmänhetens friluftsliv och därför undantagits från strandskyddet, men där det numera - med hänsyn till strandskyddets nya syfte att bevara goda livsvillkor för djur- och växtarter - krävs en omprövning av tidigare undantag.

Bestämmelsen i 7 kap 18 § andra stycket miljöbalken om när ett beslut om dispens från förbudet att vidta åtgärder i strandskyddsområde upphör, skall från och med den 1 januari 2000 tillämpas också på dispenser meddelade före den 1 augusti 1991. Denna bestämmelse tar sikte på den 1991 införda regeln att dispens från strandskyddet upphör att gälla om den åtgärd dispensen avsåg inte påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år.

4.4 Gamla förelägganden och förbud

Förelägganden eller förbud som en kommunal tillsynsmyndighet eller annan tillsynsmyndighet har beslutat före den 1 januari 1999 enligt någon av de upphävda lagarna eller motsvarande bestämmelser i äldre lagstiftning skall enligt övergångsbestämmelserna anses beslutade enligt 26 kap miljöbalken.

Detta innebär att gamla förelägganden fortsätter att gälla även efter miljöbalkens ikraftträdande och att tillsynsmyndigheten har möjlighet att vidta åtgärder enligt miljöbalkens regler om föreläggandet inte följs, t.ex. genom att begära verkställighet hos kronofogdemyndigheten enligt 26 kap. 17 § miljöbalken.

5. Ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder (reglementet)

I anslutning till den nya kommunallagen gav Kommunförbundet i cirkulär 1991:147 ut underlag till reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder. Detta underlag innehöll också riktlinjer för nämndreglemente inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljöbalken reglerar flera frågor som hittills ankommit på den eller de nämnder som fullgjort kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Miljöbalken reglerar dock också frågor som kan beröra andra nämnder, både vad gäller myndighetsutövning och verksamhetsansvar. Miljöbalken innehåller således bestämmelser om hushållning med mark- och vattenområden, om natur- och kulturvård, om strandskydd och vattenverksamhet, om täktverksamhet och jordbruk samt om avfallshantering. Därutöver berörs kommunerna enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning såvitt avser renhållning av allmänna platser, åläggande om gångbanerenhållning samt tillstånd till skyltar. I vissa avseenden läggs nya uppgifter på kommunerna genom miljöbalken och kommunerna kan få ytterligare uppgifter genom frivilligt övertagande av tillsyn från länsstyrelsen.

Det kan därför finnas skäl för kommunerna att se över sitt nämndreglemente med anledning av miljöbalkens ikraftträdande.

Vi avser att under december månad 1998 ge ut ett underlag vad gäller nämndreglemente och delegationsordning inom miljöbalkens område.

Här kan mycket kort redovisas att kommunerna - vid sidan av föreskriftsrätten som ankommer på kommunfullmäktige (se punkt 7) - bl.a. har följande uppgifter enligt miljöbalken m.m. (se även punkt 6):

Verksamhetsansvar: transport, återvinning och bortskaftande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt av annat avfall enligt eventuellt utvidgat renhållningsmonopol; ansvar för gatuhållning och renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får vistas.

Prövning: dispens från skyddsområden som kommunen beslutat att inrätta samt – efter delegation från länsstyrelsen - dispens från strandskyddsbestämmelserna; tillstånd och dispensprövning avseende viss miljöfarlig verksamhet (enskilda avlopp och värmepumpar); tillstånds- och dispensprövning inom hälsoskydds- och avfallsområdet; tillstånds- och dispensprövning vad gäller skyltar.

Tillsyn: *obligatorisk tillsyn* över naturvård i vissa fall, över icke tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, över förorenad mark som inte härrör från tillståndspliktig verksamhet, över hälsoskydd, över hantering av kemiska produkter och biotekniska organismer samt över avfallshantering och gatuhållning; därutöver, efter kommunens åtagande, *frivillig tillsyn* över naturvård i övrigt, miljöfarlig verksamhet i övrigt, förorenade områden i övrigt, vattenverksamhet samt täkter och skötsel av jordbruksmark.

Andra uppgifter: föra talan i ansökningsmål i miljödomstol för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen i kommunen

6. Delegation av beslutanderätten

En nämnd får enligt 6 kap. 34 § kommunallagen uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Undantag gäller dock bl.a. för ärenden som rör myndighetsutövning emot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. I cirkulär 1996:162, *Delegering på miljö- och hälsoskyddsområdet*, lämnade Kommunförbundet underlag till miljö- och hälsoskyddsnämndernas delegering av beslutanderätten enligt speciallagstiftning.

Detta underlag kan i stora delar läggas till grund för utformning av delegationsordningar även efter miljöbalkens ikraftträdande. Miljöbalksreformen innebär dock att tillämpliga lagrum ändras och att kommunernas uppgifter delvis förändras. Förutsättningarna för delegation ändras dessutom i viss mån vad gäller möjligheten att delegera vitesförelägganden. Det kan därför finnas skäl för kommunerna att anpassa sina delegationsordningar till miljöbalkens bestämmelser i anslutning till balkens ikraftträdande eller så snart som möjligt därefter.

Vi avser att under december månad 1998 ge ut ett underlag vad gäller nämndreglemente och delegationsordning inom miljöbalkens område.

Det kan anmärkas att beslut om ny delegationsordning bör avse handläggning av ärenden enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken, medan äldre delegationsordningar bör ges fortsatt giltighet

för ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande och som därför skall handläggas enligt äldre bestämmelser.

För att undanröja eventuell osäkerhet huruvida äldre delegationsordning kan tillämpas på beslut som fattas med stöd av miljöbalken, kan de nämnder som handlägger ärenden enligt miljöbalken övergångsvis komplettera sin nuvarande delegationsordning genom att besluta t.ex. följande:

Hänvisningar i delegationsordningen till bestämmelser i lagar som upphävts genom miljöbalkens ikraftträdande, skall istället avse motsvarande bestämmelser i miljöbalken när det gäller ärenden som handläggs enligt miljöbalkens regler.

7. Lokala föreskrifter enligt miljöbalken

Som framgått under punkt 4.2 fortsätter äldre kommunala taxor och lokala föreskrifter att gälla även efter den 1 januari 1999.

Exempel på kommunala föreskrifter som fortsätter att gälla efter miljöbalkens ikraftträdande är bl.a.

- enligt naturvårdslagen: föreskrifter om naturreservat, naturvårdsområden och naturminnen som kommunen kan ha beslutat efter delegation från länsstyrelsen;
- enligt hälsoskyddslagen: föreskrifter om tillståndskrav för att inrätta avloppsanordning eller värmepumpsanläggning, om lokala hälsoskydds-föreskrifter i övrigt, om villkor som behövs för att hindra uppkomsten av eller undanröja sanitär olägenhet vid viss verksamhet eller visst utnyttjande av en plats eller en lokal som allmänheten har tillträde till samt om särskilda avgifter för vissa ärenden;
- enligt miljöskyddslagen: föreskrifter om avgifter för tillsyn;
- enligt lagen om svavelhaltigt bränsle: föreskrifter om förbränning av fossilt bränsle inom viss ort;
- enligt renhållningslagen: föreskrifter om avfallshantering i renhållningsordning och avfallsplan inkluderande föreskrifter om utvidgat kommunalt renhållningsmonopol och om källsortering, renhållningstaxa samt åläggande om gångbanerenhållning med därtill hörande föreskrifter.

Sådana lokala föreskrifter och taxor fortsätter således att gälla tills vidare även efter ikraftträdandet av miljöbalken. Föreskrifterna skall därvid anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i balken.

Som vi ser det finns det ändå skäl för kommunerna att se över sina lokala föreskrifter och taxor inom miljöbalkens tillämpningsområde, bl.a. eftersom möjligheterna att utfärda lokala föreskrifter och taxor ändrats i vissa avseenden.

Möjligheterna att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt balken vidgas i förhållande till tidigare regler. Kommunerna får också möjlighet att ta ut avgift för prövning av fråga om tillstånd m.m. enligt lagen med särskilda be-

stämmelser om gatuhållning och skyltning. Dessa frågor behandlas närmare under punkterna 8 och 9.

När det gäller kommunernas föreskriftsrätt i övrigt kan i korthet följande nämnas. Kommunerna får direkt enligt miljöbalken befogenhet att besluta om inrätta naturreservat, kulturresevat, naturminnen, djur- och växtskyddsområden samt vattenskyddsområden och att därvid utfärda föreskrifter för de områdena. Möjligheterna att utfärda lokala föreskrifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ändras också något, bl.a. får kommunerna rätt att föreskriva om tillstånds- eller anmälningsplikt för grundvattentäkter i områden där det råder brist på sött grundvatten.

Vi avser att i början av år 1999 ge ut underlag för lokala föreskrifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

8. Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Enligt övergångsbestämmelserna fortsätter tidigare meddelade föreskrifter att gälla även efter den 1 januari 1999. Detta gäller därmed även för kommunens taxor inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Om kommunen inte beslutar att upphäva eller ändra tidigare taxor så fortsätter de således att gälla tills vidare. De får i så fall tillämplighet både på ärenden som prövas efter miljöbalkens ikraftträdande, men som har inletts före ikraftträdandet och som enligt övergångsbestämmelserna fortfarande skall prövas enligt den äldre lagstiftningen, och på ärenden som inletts efter ikraftträdandet och prövas enligt miljöbalkens regler. Det bör upprepas att ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, vilket måste innebära att avgift för sådan prövning eller tillsyn skall tas ut enligt äldre bestämmelser.

Som regel är kommunernas taxor inom miljö- och hälsoskyddsområdet utformade så att avgift föreskrivs för olika typer av åtgärder. Sådan taxebestämmelser bör utan vidare kunna tillämpas även på motsvarande handläggning som sker med stöd av miljöbalkens regler för ärenden som inleds efter balkens ikraftträdande, om kommunen inte beslutar något annat. Om osäkerhet skulle uppstå om tolkningen av gamla taxebestämmelser, t.ex. i fall där avgiften bara preciseras genom hänvisning till visst lagrum och någon direkt motsvarighet till detta inte finns i miljöbalken, kan ett alternativ vara att kommunen bara gör redaktionella ändringar i nuvarande taxor, t.ex. genom att ändra paragrafhänvisningar till tillämpliga bestämmelser i miljöbalken.

Det kan dock finnas skäl för kommunerna att göra en total taxeöversyn och att anta en ny taxa som grundas på miljöbalken och är anpassad till kommunernas prövning och tillsyn enligt balken. För detta talar inte minst att möjligheterna till avgiftsfinansiering förbättrats genom miljöbalken.

Enligt 27 kap. 1 § miljöbalken har kommunerna bemyndigats att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt balken. Detta innebär att kommunerna får möjlighet att ta ut avgifter för handläggning även av tillstånds- och tillsyn-

särenden som tidigare inte kunnat avgiftsfinansieras. Som exempel kan nämnas tillsyn inom hälsoskydds- och kemikalieområdet samt handläggning av dispens från skyddsföreskrifter som kommunen beslutat och – efter delegation av länsstyrelsen – från strandskyddsbestämmelserna. Regeringen har också understrukit vikten av att verksamheten enligt miljöbalken så långt som möjligt avgiftsfinansieras.

Kommunförbundet ger i början av november 1998 ut en skrift med underlag för taxesättning för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Skriften är ändrad på flera punkter i förhållande till de preliminära förslag som skickats ut till kommunerna i början av september 1998 och som använts i vår kursverksamhet under oktober 1998. Skriften har titeln "Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område" med ISBNnr 91-7099-747-0. Den kostar 90 kr exkl. moms. Den kan beställas på bifogade beställningsblankett, *bilaga 2*.

9. Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

9.1 Åläggande om gångbanerenhållning

Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning, fortsätter föreskrifter som meddelats bl.a. med stöd av renhållningslagen att gälla, varvid de skall anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i den nya lagen. Detta innebär att kommunala föreskrifter om gångbanerenhållning fortsätter att gälla även efter lagens ikraftträdande den 1 januari 1999. I sak innebär den nya lagen ingen förändring i förhållande till tidigare regler. Vi avser därför inte att ge ut något nytt underlag vad gäller åläggande om gångbanerenhållning, utan får här hänvisa till Kommunförbundets cirkulär 1995:153, *Åläggande om gångbanerenhållning m.m.*, som gavs ut i anslutning till den nya ordningslagens ikraftträdande.

9.2. Taxa för prövning av ansökan om tillstånd till skyltning m.m.

Enligt 5 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning prövar *kommunal myndighet* ansökan om tillstånd att ha *skyltar* uppsatta varigenom *allmänheten avvisas* från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet. 6 och 7 §§ i samma lag reglerar krav på tillstånd resp. "frivilligt" tillstånd för att ha tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål varaktigt uppsatt utomhus. Tillfälliga anordningar utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål skall enligt 9 § tas bort inom fyra veckor från uppsättandet om inte tillståndsmyndigheten medgett annat. Tillstånd och medgivanden som gäller reklamskyltar m.m. enligt 6-7 och 9 §§ prövas av länsstyrelsen, eller, efter delegation från länsstyrelsen, av den kommunala nämnd som kommunfullmäktige bestämt - se 6 § förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning.

Reglerna motsvarar i sak den reglering som hittills funnits i naturvårdslagen. En nyhet är däremot den möjlighet till avgiftsfinansiering som införts. Enligt 13 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och 1 och 3 §§ förordningen (1998:903) om avgifter för provning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning, får en kommunal myndighet ta ut avgift för provning av fråga om tillstånd eller medgivande som avses i 5-7 eller 9 § i lagen. Föreskrifter om sådana avgifter skall meddelas av kommunfullmäktige. Avgift kan inte tas ut för tillsyn enligt lagen.

I *bilaga 3* lämnar vi ett underlag för konstruktion av taxa för provning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Beträffande rättsliga aspekter på taxekonstruktionen och överväganden i övrigt kring taxekonstruktionen, får vi hänvisa till förslaget till miljötaxor.

10. Renhållningsordning och renhållningstaxa

I cirkulär 1994:172 gav Kommunförbundet ut underlag för utarbetande av föreskrifter om avfallshantering (renhållningsordning). Som anmärkts under punkt 4.2 och punkt 7 fortsätter äldre kommunala föreskrifter att gälla efter miljöbalkens ikraftträdande. Detta gäller således även kommunala renhållningsordningar.

Kommunernas ansvar för renhållningsverksamheten behålls i huvudsak oförändrat vid miljöbalkens ikraftträdande. Vissa ändringar sker dock. Vid beslut om renhållningsordning skall hänsyn tas till inte bara till fastighetsägares utan också till nyttjanderättshavares möjligheter att själva ta hand om hushållsavfall på ett godtagbart sätt. Särskilda regler införs om fastighetsägares och nyttjanderättshavares möjlighet att själva efter anmälan eller efter dispens transportera, kompostera, gräva ned eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa avfall (15 kap. 18 § miljöbalken samt 8 och 16 §§ renhållningsförordningen). Fr.o.m. 2000-01-01 får kommunerna vidare inte meddela föreskrifter om utvidgat renhållningsmonopol för annat än farligt avfall (7 § renhållningsförordningen). Vi anser därför att det finns skäl för kommunerna att göra en översyn av sina renhållningsordningar och anpassa dem till miljöbalkens regler.

Vi räknar med att i början av 1999 ge ut ett nytt underlag för utarbetande av renhållningsordning.

Som anmärkts under punkt 4.2 och punkt 7 fortsätter äldre kommunala föreskrifter att gälla efter miljöbalkens ikraftträdande. Detta gäller således även kommunala renhållningstaxor.

Bestämmelserna om renhållningsavgifter och renhållningstaxa i 27 kap. 4-6 §§ miljöbalken motsvarar i huvudsak hittillsvarande reglering i 15-18 §§ renhållningslagen, dock med den justeringen att bemyndigandet att ta ut avgifter i enlighet med miljöbalkens terminologi avser insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg. Någon ändring av renhållningstaxan enbart på grund av miljöbal-

kens ikraftträdande synes därför inte påkallad. Vi planerar för närvarande inte att ge ut något underlag för utarbetande av renhållningstaxa. Om underlag för renhållningstaxa efterfrågas är vi naturligtvis beredda att medverka i framtagandet av ett sådant.

11. Tillsynsansvaret

Ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall enligt övergångsbestämmelserna handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser. Som vi anført under punkt 3.2 måste slutsatsen dras härav att tidigare behörig tillsynsmyndighet skall slutföra ärenden som har inletts hos den före balkens ikraftträdande. Regeringen har i förarbetena uttalat att balkens tillsynsbestämmelser inte kräver några särskilda övergångsregler, utan att det är självfallet att tillsynsverksamheten skall fortsätta utan avbrott i samband med balkens ikraftträdande (prop. 1997/98:45 del 1 s. 635). I övergångsbestämmelserna har särskilt reglerats att beslut om överlåtelse av tillsynsansvar som har meddelats enligt äldre bestämmelser fortsätter att gälla även efter miljöbalkens ikraftträdande.

När det gäller fördelningen av tillsynsansvaret mellan myndigheterna uttalar regeringen (prop 1997/98:45 del 1 s. 498) både att det bör av lagtexten framgå att kommunala nämnderna alltid skall ha den lokala tillsynen inom kommunen över sådan verksamhet där tillsynsansvaret redan idag tillkommer kommunen och att tillsyn i större utsträckning än vad som förekommit tidigare bör utövas av kommunen. I linje därmed uttalar regeringen också att kommunerna med några få undantag skall ha möjlighet att ta över den lokala tillsynen över miljöbalkens efterlevnad i övrigt.

Frånsett de utökade möjligheterna för kommunerna att frivilligt ta över ytterligare tillsyn, bör uppmärksammas att det obligatoriska tillsynsansvaret i viss mån förskjuts genom miljöbalksreformen. Nytt obligatorisk tillsynsansvar som på detta sätt lagts på kommunerna, skall i linje med det anförda tillämpas på tillsynsärenden som inleds efter miljöbalkens ikraftträdande. Det obligatoriska tillsynsansvar som faller på kommunerna framgår i huvudsak av 26 kap 3 § miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Det obligatoriska tillsynsansvar som ligger på kommunerna enligt 26 kap. 3 § miljöbalken – avseende icke-tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, hälsoskyddet samt hantering av kemiska produkter och avfallshandling – utvidgas i vissa avseenden genom bilagan till tillsynsförordningen. Härigenom får kommunerna viss obligatorisk tillsyn över skyddsområden som kommunen själv beslutat att inrätta, över enskilda avlopp och värmepumpar, över förorenade områden som inte härrör från tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, över tillverkare och andra primärleverantörer av kemiska produkter och biotekniska organismer samt över hanteringen av kosmetiska och hygieniska produkter.

Kommunernas tillsynsansvar vidgas i vissa avseenden även genom att gränserna för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet kommit att förskjutas. Samtidigt innebär miljöbalksregleringen att tillståndspliktiga täkter och till-

ståndspliktig vattenverksamhet inte samtidigt utgör tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet. Detta innebär enligt vår tolkning att kommunerna inte har obligatoriskt tillsynsansvar över sådan verksamhet. I den mån en kommun tidigare tagit över tillsynsansvar över täkter eller vattenanläggningar enligt miljöskyddslagen, bör kommunen kontakta länsstyrelsen för ett klarläggande av omfattningen av kommunens tillsynsansvar efter miljöbalkens ikraftträdande.

Parallellt tillsynsansvar med statliga myndigheter

Inom vissa områden har kommunerna ett parallellt tillsynsansvar med andra myndigheter. Både den kommunala nämnden och den ansvariga statliga myndigheten är i sådana fall operativa om så krävs. Myndigheterna får dock träffa en överenskommelse om hur tillsynsansvaret normalt skall fördelas. Parallellt tillsynsansvar gäller bl.a. i fråga om tillverkare och andra primärleverantörer som släpper ut kemiska produkter och biotekniska organismer på marknaden (kommunal nämnd och Kemikalieinspektionen), tillverkare och andra primärleverantörer av kosmetiska och hygieniska produkter (kommunal nämnd och Läkemedelsverket), material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel samt nappar (kommunal nämnd och Livsmedelsverket) samt farligt avfall, gränsöverskridande transporter av avfall och skydd av den yttre miljön (kommunal nämnd och länsstyrelsen). För besked om det parallella tillsynsansvaret i övrigt får vi hänvisa till bilagan till tillsynsförordningen.

Såvitt vi kan bedöma bör det parallella tillsynsansvaret inte föranleda någon omedelbar förändring av kommunernas tillsynsarbete. Vid behov kan kommunen kontakta den ansvariga statliga myndigheten för överenskommelse om den huvudsakliga ansvarsfördelningen.

Frivilligt övertagande av ytterligare tillsynsansvar

Som nämnts ovan fortsätter tidigare beslut om överlåtelse av tillsynsansvar att gälla. Det innebär att några omedelbara förändringar inte sker av frivilligt övertagen tillsyn genom miljöbalkens ikraftträdande. Om kommunen önskar förändra sitt frivilliga tillsynsansvar eller om oklarhet råder om omfattningen av övertaget tillsynsansvar efter miljöbalkens ikraftträdande, bör kontakt tas med länsstyrelsen.

Det bör framhållas att möjligheterna att ta över tillsyn allmänt sett ökar genom miljöbalksreformen. Överlåtelse kan ske av flertalet tillsynsobjekt enligt miljöbalken. Överlåtelse av tillsyn kan ske om kommunfullmäktige gjort en framställning om det till länsstyrelsen (10 § tillsynsförordningen). I första hand skall överlåtelse avse grupper av tillsynsobjekt, men överlåtelse kan också ske av enstaka tillsynsobjekt. I detta sammanhang kan uppmärksammas att länsstyrelsen vid beslut om överlåtelse av tillsynsansvar har att beakta bl.a. kommunens möjligheter att uppfylla kraven på tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet och kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av kommunala verksamheter (7 och 11 §§

tillsynsförordningen). Om länsstyrelsen finner att tillsyn inte bör överlätas i enlighet med kommunens framställning, skall ärendet överlämnas till regeringen om kommunen begär det. Tillsynsmyndigheten får återkalla överlåtelse av tillsyn, t.ex. om kommunen inte längre har erforderlig kompetens (27 kap. 4 § miljöbalken, se även prop 1997/98:45 del 1 s. 499-500 och del 2 s. 269).

12. Hur kan förberedelsearbetet organiseras?

På de föregående sidorna har vi tagit upp olika frågor som kommunen bör behandla inför övergången till miljöbalken. I vissa fall pekar vi på arbetsuppgifter som bör utföras eller beslut som bör fattas före ikraftträdande av miljöbalken eller snarast möjligt därefter.

Miljöbalken reglerar flera frågor som hittills ankommit på den eller de nämnder som fullgjort kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Det bör dock upprepas att miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning också reglerar frågor som kan beröra andra nämnder.

Som vi har framhållit ovan är det viktigt att ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder i dessa frågor klaras ut. Beslut om sådan ansvarsfördelning ankommer på kommunfullmäktige att besluta om efter beredning av berörda nämnder. Kommunfullmäktige har också att fatta beslut om lokala föreskrifter och om taxa enligt miljöbalken. Ikraftträdandet av miljöbalken kan vidare aktualisera frågor om resurstilldelning, resursanvändning och ambitionsnivåer.

Det är därför viktigt att såväl kommunstyrelsen som övriga berörda nämnder deltar i förberedelsearbetet. En modell för förberedelsearbetet kan vara följande.

1. En arbetsgrupp tillsätts inom kommunen med företrädare för kommunledningen och för övriga berörda nämnder. Arbetsgruppen kan gå igenom detta cirkulär och annat material som behandlar miljöbalken och dess övergångsfrågor.
2. Arbetsgruppen gör en bedömning av vilka frågor som är viktiga att ta upp i kommunen. Ett handlingsprogram kan läggas upp med en tidsplan om hur de olika frågorna skall handläggas i kommunen. Ett ställningstagande bör göras beträffande varje fråga som skall behandlas i kommunen. Det är också viktigt att det klargörs vilken eller vilka nämnder som skall ha huvudansvaret för beredningen av de olika frågorna.
3. Beredningen i ärendet kan i övrigt fortgå på vanligt sätt. Den nämnd som har huvudansvaret för beredningen av en viss fråga bör utarbeta ett beslutsunderlag och förslag till beslut, i förekommande fall efter samråd med tjänstemän och förtroendevalda i andra berörda nämnder. I de fall

ärendet slutligen skall beslutas av kommunfullmäktige skall kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder beredas tillfälle att yttra sig innan kommunfullmäktige fattar beslut i ärendet.

När det gäller rent interna frågor, såsom t.ex. utformandet av delegationsregler för nämnden, ankommer det givetvis på nämnden själv att fatta beslut efter vederbörlig beredning av nämndens tjänstemän och förtroendevalda.

13. Frågor m.m.

Frågor med anledning av miljöbalken och övergångsbestämmelserna till miljöbalken, kan bl.a. ställas till Germund Persson, civilrättssektionen (08-772 44 21), till Staffan Wikell och Ingegärd Hilborn, kommunalrättssektionen (08-772 44 36 resp. 08-772 44 84) samt till Ann-Sofie Eriksson och Kerstin Blom Bokliden, plan- och miljösektionen (08-772 46 71 resp. 08-772 4193).

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Civilrättssektionen

Hans Ekman

Germund Persson

Bilaga 3

Förteckning över vissa förordningar utfärdade i anslutning till miljöbalken

Förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.
Förordning (1998:897) om miljökvalitetsnormer
Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar

Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken
Förordning (1998:1253) om ändring i nationalparksförordningen (1987:938)
Förordning (1998:906) om ändring i artskyddsförordningen (1998:179)

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
Förordning (1998:893) om ändring i strålskyddsförordningen (1988:293)
Förordning (1998:930) om miljöriskområden
Förordning (1998:904) om täkter och anmälan för samråd; ändrad genom förordningen 1998:1255
Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Förordning (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer
Förordning (1998:947) om bekämpningsmedel
Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter
Förordning (1998:953) om ändring i förordningen (1995:636) om ämnen som bryter ned ozonskiktet
Förordning (1998:952) om ändring i förordningen (1995:555) om HFC
Förordning (1998:922) om ändring i förordningen (1985:838) om motorbensin
Förordning (1998:946) om svavelhaltigt bränsle
Förordning (1998:924) om ändring i förordningen (1985:837) om PCB m.m.
Förordningarna (1998:918 och 1061) om ändring i förordningen (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m.
Förordning (1998:955) om ändring i förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter
Förordning (1998:919) om ändring i förordningen (1985:997) om anmälningskyldighet beträffande asbest i ventilationsanläggningar
Förordning (1998:920) om ändring i förordningen (1986:683) om förbud mot asbesthaltiga friktionsbelägg i fordon

Renhållningsförordningen (1998:902)
Förordning (1998:948) om ändring i förordningen (1996:971) om farligt avfall
Förordning (1998:933) om ändring i förordningen (1997:692) om förbränning av farligt avfall
Förordning (1998:954) om ändring i förordningen (1997:645) om batterier
Förordning (1998:925) om ändring i förordningen (1998:122) om bortskaffande av PCB m.m.
Förordning (1998:951) om ändring i förordningen (1993:1268) om spillolja
Förordning (1998:909) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
Förordning (1998:934) om ändring i förordningen (1995:701) om gränsöverskridande transporter av avfall
Förordning (1998:926) om ändring i bilskrotningsförordningen (1975:348)
Förordning (1998:927) om ändring i förordningen (1997:788) om producentansvar för bilar
Förordning (1998:935) om ändring i förordningen (1994:1236) om producentansvar för däck
Förordning (1949:949) om ändring i förordningen (1997:185) om producentansvar för förpackningar
Förordning (1998:917) om ändring i förordningen (1994:1205) om producentansvar för returpapper

Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken; ändrad genom förordning 1998:1254
Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken; ändrad genom förordningen 1998:1236
Förordning (1998:952) om kemikalieavgifter m.m.
Förordning (1998:950) om miljöstraffavgifter

Förordning (1990:929) om gaturenhållning och skyltning
Förordning (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Bilaga 3**Underlag för utformning av taxa enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning**

Med stöd av 1 och 3 §§ förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning beslutar kommunfullmäktige följande taxa.

1 § Denna taxa gäller avgifter för XX kommuns kostnader för prövning av fråga om tillstånd och medgivande som avses i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

2 § Avgift tas ut enligt följande:

Prövning av ansökan om tillstånd att ha skyltar uppsatta varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet (5 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning)kr

Prövning av ansökan om tillstånd att ha tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål varaktigt uppsatt utomhus (6-7 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning)kr

Prövning av ansökan om medgivande att inte ta bort tillfällig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål inom fyra veckor från uppsättandet (9 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning) kr

3 § Av 4 § förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning framgår att den kommunala myndigheten i det enskilda fallet får sätta ned eller efterskänka avgiften, om det finns särskilda skäl.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av den kommunala nämnd som är ansvarig för handläggning av den ansökan som medför avgiftsskyldighet.

5 § Avgift skall betalas av den som ansökt om tillstånd eller medgivande.

6 § Avgift skall betalas även om ansökan avslås.

7 § Betalning av avgift enligt denna taxa skall ske till XX kommun. Betalning skall ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

8 § Av 5 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning framgår att beslut om betalning av avgift får verkställas enligt ut-sökningsbalken.

9 § Enligt 16 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning överklagas en kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen.
